

,

Бо қарори мушовараи
Вазорати маорифи Ҷумҳурии
Тоҷикистон аз 30 марта
соли 2006 № 6/4 тасдиқ карда
шудааст

**НИЗОМНОМАИ
ТАЙЁР НАМУДАНИ КАДРҲОИ ИЛМӢ ВА ИЛМИЮ
ПЕДАГОГӢ ДАР МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ ОЛИИ
КАСБӢ ВА ТАҲСИЛОТИ КАБИИ БАЪД АЗ МУАССИСАИ
ОЛИИ ТАЪЛИМИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСОН**

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Дар шароити нави иқтисоди бозоргонӣ тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогии таҳассуси олӣ, афзун намудани самаранокии корҳои онҳо яке аз проблемаҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб меёбад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кадрҳои илмӣ ва илмию педагогии таҳассуси олӣ дар аспирантура, докторантура, унвонҷӯй ва гузаронидани устодон ба сифати ходими хурд ва калони илмӣ тайёр карда мешаванд.

Аспирантура ва докторантура дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ новобаста аз тобеияти онҳо баъд аз гирифтани иҷозатномаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолият сар мекунанд.

Аспирантура ва докторантура барои таҳсилоти муттасил, такмили ихтисоси илмию омӯзгорӣ ва илмии шаҳрвандон ва дарёfti дараҷаи илмии номзад ё доктори илм шароит фароҳам меоварад.

2. ДОКТОРАНТУРА

Докторантура яке аз шаклҳои тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории баландиҳтисос (таҳассуси олии илмӣ) мебошад.

Докторантура дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ташкил дода мешавад, ки он бояд ба талаботи зерин ҷавоб дода тавонад:

- иҷозатномаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба ҳуқуқи ташкил намудани докторантура дошта бошад;
- аз аккредитатсияи давлатӣ гузашта бошад;
- бо кадрҳои дараҷа ва унвонҳои илмидошта таъмин бошад;

- заминаҳои илмию тадқиқотии ҳозиразамон ва озмоиши дошта бошад;

- дар такмил додан ва ба амал баровардани барномаҳои илмию дурнамои чумхурияйӣ ва байналхалқӣ фаъолона иштирок намояд.

Ташкил ва барҳам додани докторантуратар дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ баъд аз ташхис бо фармони Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад.

Пешниҳодҳо оид ба ташкил додани докторантуратар аз тарафи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол мешаванд.

Таҳсил дар докторантуратар рӯзона аст.

Ба докторантуратар шаҳрвандони зерини Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешаванд:

-дараҷаи илмии номзади илм дошта ва синнашон аз 45 зиёд набошанд;

-бо комёбиҳои илмӣ соҳиб бошанд;

-қобилияти баланди гузаронидани тадқиқоти бунёдӣ, ҷустуҷӯ кардан ва амалигардонии натиҷаҳои корҳои илмӣ-тадқиқотиро дошта бошанд.

Шаҳрвандони дигар давлатҳо ва давлатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил низ ба докторантуратар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарордод ва созишиномаҳо қабул карда мешаванд.

Мӯҳлати таҳсил дар докторантуратар 3 сол муқаррар қарда мешавад.

Барои қабул шудан ба докторантуратар ба номи ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ариза навишта шуда, ба он ҳуҷҷатҳои зерин илова қарда мешаванд:

- нусхай дипломи дараҷаи номзади илм (барои шахсоне, ки таълимиро дар давлатҳои хориҷа гирифтаанд, нусхай дипломи унвони илмии даҳлдор, ки аз баробарэътибории ҳуҷҷати таҳсилот (нострификатсия) гузаштаанд;

- нақшай васеи рисолаи докторӣ;

- рӯйхати корҳои чопии илмӣ, навоварӣ ва ҳисобот оид ба корҳои илмию тадқиқотӣ.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, ки докторантуратар доранд, ҳуҷҷатҳои дохилшавандаро мебинанд ва дар асоси ҳуљасаи кафедраи даҳлдор оид ба қабули довталаб ба докторантуратар фармон мебароранд. Нақшай васеи рисолаи докторӣ низ дар асоси фармон тасдиқ қарда мешавад.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ҳуқӯқ доранд, ки аз ҳисоби бӯҷаи давлатӣ ва даромадҳои ғайрибуҷавӣ ба докторантон ба таври илова ёрӣ расонанд.

Шурои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ҳар сол аттестатсияи докторантонро мегузаронанд, оид ба натиҷаи кори илмии онҳо, барои таҳсили оянда дар докторантура қарорҳо қабул мекунанд.

Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ (мувофиқи шартнома) докторантони беруназмарзиро бо ҷои хоб (хобгоҳ) таъмин менамоянд.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ докторантонро пас аз ҳатми докторантура мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кор таъмин менамоянд;

Дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ шумораи қабули докторантонро дар доираи маблағҳои буҷетӣ вазорату кумитаҳое, ки дар тобеияташон муассисаҳои таълимӣ доранд дар мувофиқа бо Вазорати иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, муайян мекунанд.

Музди меҳнати машваратчиёни илмии докторантон аз ҳисоби 50 соат дар як сол барои як докторант муайян карда мешавад. Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ҳуқуқ доранд барои машваратчиёни илмӣ музди меҳнати иловагӣ таъин намоянд.

Ҳароҷотҳо барои сафарҳои хизматии докторантонро (агар сафари хизматӣ ба корҳои илмию тадқиқотӣ ва рисолаи докторӣ вобаста бошад) муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимие, ки докторант дар он таҳсил мекунад, пардоҳт менамоянд.

Шахсоне, ки аз ҳисоби маблағи буҷет ба докторанутара дохил шудаанд, дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кори доимиашон озод карда шуда, ба онҳо стипендия дар ҳаҷми на камтар аз маоши дотсент муқаррар карда мешавад ва ҳар сол таътили думоҳа дода мешавад;

Докторантон аз лабораторияҳо, китобхонаҳои илмӣ, табобатхонаҳо, таҷҳизотҳои таҷрибавӣ, ҳадамоти методӣ ва дигар асбобу анҷомҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аз рӯи тартиби муайяншуда ба таври ройгон истифода мебаранд.

Ба докторантоне, ки аз ҳисоби маблағи буҷет таҳсил мекунанд, барои ҳаридани китобҳои илмӣ ҳар сол ба андозаи ду стипендия кӯмакпулӣ дода мешавад.

Мӯҳлати омодагӣ дар докторантура ба собиқаи кории илмӣ ва илмию педагогӣ дохил карда мешавад.

Ҳуқуқҳои дар ҷои кори пеш аз дохил шудан ба докторантурадоштаи докторантон (ҳуқуқи гирифтани манзил, дараҷаи илмӣ ва дигар ҳуқуқҳо) ва ҳамчунин ҳуқуқи баргаштани онҳо ба ҷои кори пешина боқӣ мемонад.

Дар давраи омодагӣ ба докторантуре докторант бояд нақшай кори илмии худро ичро намояд, корҳои илмию тадқиқотӣ ва ташхиси онро ба анҷом расонад.

Ба докторант барои гузаронидани корҳои илмию тадқиқотӣ ҷои корва аз ҳисоби олимони таҳассуси олии илмӣ ва илмию педагогӣ (доктори илм, профессорон) машваратчии илмӣ таъин карда мешавад.

Докторанте, ки нақшай корҳои илмии худро ичро кардааст, дар оянда ҳуқуки давом додани корҳои илмиро дорад. Докторанти нақшай корҳои илмии худро ичронакарда, дар асоси фармони ректори муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аз докторантуре хориҷ карда мешавад.

Докторанте, ки аз докторантуре хориҷ карда шудааст, дар вақти мавҷуд будани маблаг бо фармони ректори муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ (баъд аз як сол) аз нав барқарор кардан мумкин аст.

Шахсоне, ки таҳсили докторантураро пурра гузаштанд, ҳуқуки ба вазифаи ходими илмӣ гузаштанро надоранд.

Қафолатҳои иҷтимоӣ ва имтиёзҳо барои шахсоне, ки ба докторантуре дохил мешаванд ё дохил шудаанд, мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

3. АСПИРАНТУРА

Аспирантура яке аз усулҳои асосии тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогӣ ба шумор меравад, ки он барои баланд бардоштани дараҷаи илмӣ ва илмию педагогӣ имконият медиҳад. Дар аспирантура тайёр кардани кадрҳо аз рӯи номгӯи амалкунандаи ихтиносҳо (фехрасти ихтиносҳо) сурат мегирад.

Аспирантура дар муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълиме ташкил дода мешавад, ки ба талаботи зерин мувофиқат намояд:

- иҷозатномаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба ҳуқуки ташкил намудани аспирантура дошта бошад;
- аз аккредитатсияи давлатӣ гузашта бошад;
- бо кадрҳои дорои дараҷаю үзвони илмидошта таъмин буда, қобилияти ба аспирантон роҳбарӣ карданро дошта бошад;
- бо базаи илмӣ ва техникаи ҳозиразамон таъмин бошад.

Аспирантура дар муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ новобаста аз тобеияти идоравӣ пас аз ташхиси мувофиқ бо фамони Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода ё баста мешавад.

Пешниҳодҳо оид ба ташкил додани аспирантура аз ҷониби роҳбаријати муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд

аз муассисай олии таълимӣ ба Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол мегарданд, ки инҳоянд:

- номгӯи ихтисосҳое, ки ба аспирантура эҳтиёҷ доранд;
- ҳайати роҳбарони илмӣ, ки тибқи дараҷа ва унвони илмӣ ба аспирантон (аз рӯи ихтисосҳои пешниҳодгардида) хуқуқи роҳбарӣ кардан доранд;
- рӯйхати асарҳои чопии илмии ба ихтисос мансуб (барои ҳар як роҳбар алоҳида);
- қарори Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ оид ба кушодани аспирантура.

Таҳияи нақшаҳои ҳарсола ва нақшай дурнамои қабул ба аспирантура, ба кор омода намудани қадрҳои илмӣ ва илмию педагогӣ ва назорати онҳо ба зиммаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар вазорату кумитаҳое, ки дар тобеияташон муассисай таълимӣ доранд, гузошта мешавад.

Таҳсил дар аспирантура ба тариқи рӯзона ва ғоибона аст.

Ба аспирантураи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ дар асоси озмун шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки маълумоти олии пурра (мутахассис) ё магистратураго бо баҳои хубу аъло ҳатм намудаанд, қабул карда мешаванд.

Ба шӯъбаи рӯзонаи аспирантураи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ, шахсони синнашон то 35-сола, ба шӯъбаи ғоибона шахсони синнашон то 45-сола қабул карда мешаванд.

Мутахассисони ҷавон баробари ҳатми муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ (шахсоне, ки муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо дипломи аъло ҳатм намудаанд) бо пешниҳоди Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ метавонанд ба имтиҳонҳои қабули аспирантура иштирок намоянд.

Мутахассисоне, ки баъд аз ҳатми муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳҳат ба кор фиристода шудаанд, дар сурати доштани собиқаи кории 2 - сола метавонанд баъд аз супоридани имтиҳонҳои қабул ба аспирантура қабул шаванд.

Шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ ва давлатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ба аспирантураи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ тибқи қарордод ва ё созишномаҳои байнидавлатӣ қабул карда мешаванд.

Шахсоне, ки аспирантураго ҳатм намудаанд, хуқуқи бори дигар ба аспирантура дохил шудан надоранд.

Ариза барои қабул шудан ба аспирантура ба номи ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ навишта мешавад;

Ба аспирантура хуччатҳои зерин супорида мешаванд:

- ариза ба номи ректор;
- варақаи шахсии аз тарафи шұйбаи кадрҳо тасдиқтарында;
- нұсхай дипломи муассисай таҳсилоти олии касбі (шахсоне, ки муассисаҳои таҳсилоти олии касбири дар дигар давлатҳо хатм намудаанд, ҳүччати ба дипломи муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Қумхурии Тоҷикистон баробар) –ро пешниҳод менамоянд (баъд аз нострификатсияи ҳүччати таҳсилот);
- рўйхати корҳои нашршудаи илмӣ ва ҳисбот оид ба корҳои илмию тадқиқотӣ;
- ҳүччат дар бораи супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ (қатъи назар аз он ки дохилшаванда аз санчиши ин имтиҳонҳо гузаштааст);
- қарори Шӯрои олимон (барои шахсоне, ки баъд аз хатми муассисаҳои таҳсилоти олии касбі ба аспирантура дохил мешаванд).

Қабул ба аспирантура ҳар сол як маротиба доир мегардад. Барои қабул намудан ба аспирантура бо фармони ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбі ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ комиссияи қабул ташкил дода мешавад. Ба ҳайати комиссия олимони таҳассуси олии илмӣ, илмию педагогӣ (доктор ва номзадҳои илм) ва инчунин роҳбарони илмии аспирантҳо дохил карда мешаванд.

Дохилшаванда ба аспирантура пеш аз имтиҳонҳо ба кафедраи мансуб реферат пешниҳод намуда, аз сұхбати роҳбари ояндаи худ мегузарад. Роҳбари илмӣ фикру ақидаи худро дар бораи дохилшаванда хаттӣ ба комиссияи қабул пешниҳод менамояд. Қарори комиссия дар асоси пешниҳоди роҳбари илмӣ дар бораи иштирок кардан ё накардани он ба имтиҳонҳо дар муддати як ҳафта ба дохилшаванда расонида мешавад.

Дохилшавандагон ба аспирантура аз фанҳои зерин имтиҳон месупоранд:

- аз фанни ихтисос (мувоғиқи ҳаҷми амалкунандаи барномаи давлатӣ барои мутахассисон ё магистрон соҳташуда);
- аз фанни забони хориҷие (англисӣ, немисӣ, франсавӣ ё арабӣ ва др.), ки муассисаҳои таҳсилоти олии касбі ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ вобаста ба ихтисос муайян кардаанд;
- аз фанни фалсафа.

Шахсоне, ки аз як фанни имтиҳони қабул баҳои ғайриқаноатбахш гирифтаанд, барои супоридани имтиҳонҳои дигар иҷозат дода намешаванд. Шахсоне, ки имтиҳонҳои минимуми номзадиро супоридаанд, дар имтиҳонҳои қабул ба аспирантура аз ҳамон фанҳо озод карда мешаванд.

Агар дохилшаванда магистратураро бо дипломи аъло хатм намуда бошад, ба аспирантура бе имтиҳон қабул карда мешавад (дар сурате, ки дар нақшай шахсии магистр имтиҳонҳо аз фанни фалсафа, забони хориҷӣ ва фанни ихтисос ҷой гирифта бошад).

Комиссияи қабул натиҷаи санчишҳои дохилиро барои ҳар як номзад омӯхта, қарори маҳсус қабул менамояд. Қабул ба аспирантура дар асоси озмун ташкил мешавад.

Қарор дар бораи қабул ба аспирантура ё инкори он дар муддати панҷ рӯзи пас аз анҷоми кори комиссия эълон карда мешавад.

Қабули довталабон ба аспирантура баъди супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ бо фармони ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ тасдиқ карда мешавад.

Ба шахсоне, ки барои супоридани имтиҳоноти аспирантура роҳ дода шудаанд, ба мӯҳлати сӣ рӯзи тақвимӣ рухсатӣ дода мешавад ва зимни ин корхона музди миёнаи корашонро мепардозад.

Мӯҳлати таҳсил дар шӯъбаи рӯзонаи аспирантура 3 сол, дар шӯъбаи гоибонаи аспирантура 4 сол муқаррар карда мешавад.

Шахсоне, ки ба шӯъбаи рӯзонаи аспирантура дохил шудаанд, мувофиқи қонунгузории меҳнатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кор озод карда мешаванд.

Нақшаҳои кори инфиродии аспирантон ва мавзӯъҳои илмии рисолаҳои номзадии онҳо бо пешниҳоди кафедраҳо дар мӯҳлати таъиншуда аз тарафи ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ тасдиқ карда мешаванд.

Роҳбарони илмии аспирантон (докторҳои илм, профессорҳо) аз ҷониби ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ барои ҳар як аспирант баробари рӯзи қабули он ба аспирантура тасдиқ карда мешаванд.

Дар баъзе мавридҳо номзадҳои илм низ бо қарори Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба аспирантон мувофиқи ихтисосашон роҳбар таъин карда мешаванд.

Ба аспирантоне, ки корҳои илмию тадқиқотии худро дар мавзӯъҳои муштарак иҷро менамоянд, ду мутахассиси илм ё мушовир барои роҳбари намудан рухсат дода мешавад, ки яке аз он номзади илм буданаш мумкин аст.

Роҳбари илмӣ иҷрои нақшай инфиродию илмии тасдиқшудаи аспирантонро таҳти назорат мегирад.

Теъдоди аспирантоне, ки ба як роҳбари илм (доктори илм) вобаста карда мешаванд, бояд аз 5 нафар зиёд набошанд.

Аспирантон ҳар сол аз аттестатсияи кафедра гузаронида мешаванд. Аспирантоне, ки дар мӯҳлати муқарраршуда аз ӯҳдаи иҷрои нақшайи корҳои илмию тадқиқотӣ набаромаданд, бо қарори ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аз аспирантура хориҷ қрда мешаванд.

Аспирантон баъд аз хатми аспирантура мувофиқи қонунгузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кор таъин карда мешаванд.

Шўроҳои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, назоратро ба кори аспирантура ташкил менамоянд, ҳисоботи аспирантон ва роҳбарони онҳоро мунтазам мешунаванд.

Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аз ҳисоби буҷаи давлатӣ мувофиқ дар доираи буҷаи муқарраршуда, аспирантонро қабул менамояд.

Рақамҳои назоратӣ барои қабули аспирантон аз рӯи соҳаҳои илм дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аз тарафи вазорату кумитаҳое, ки дар тобеияташон муассисаи таълимӣ доранд, дар мувофиқа бо Вазорати иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

Аспирантони таҳсили рӯзонаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба микдори муайяншуда на камтар аз маоши ассисент бо стипендиа таъмин карда мешаванд.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба стипендиаи аспирантон аз ҳисоби маблағи буҷа ё гайрибуҷавӣ ба таври иловагӣ маблағ ҷудо карда метавонанд.

Ба аспирантон аз рӯи тартиби муайянкардашуда стипендиаи давлатии номӣ, стипендиаи Президентӣ дода мешавад, ки он баъд аз қабул шудани қарори Шўрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ва баъд аз тасдиқ дар мушовараи вазорат ё кумитаҳое, ки дар тобеияташон муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ доранд, амалӣ карда мешавад.

Музди меҳнати роҳбарони аспирантон аз ҳисоби 50 соат барои як аспирант дар як сол, аз он ҷумла, барои ду роҳбари аспирант низ ҳамин тавр дода мешавад.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба роҳбарони илмии аспирантон ҳуқуқи пули иловагӣ доданро доранд, ки он аз ҳисоби маблағи буҷа ё даромади гайрибуҷавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ пардохта мешавад.

Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ мувофиқи қарордод бо истеҳсолот, идораҳо ва ташкилотҳои илмӣ аз рӯи зарурат барои дохилшавандагон ба аспирантура курси яқсолаи муҳаққиқ - коромӯз ташкил карда метавонанд.

Аспирантон дар тӯли таҳсил вазифаҳои зеринро иҷро менамоянд:

-пурра иҷро намудани нақшай инфиродии таҳсил;

-супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз фалсафа, забони хориҷӣ ва ихтинос;

-анҷоми корҳо оид ба рисола ва гузаронидани он аз ташхиси пешакӣ.

Аспирантон барои ичрои кори илмии худ баробари кормандони илмию омӯзгории муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ метавонанд аз таҷхизот, лабораторияҳо, кабинетҳо, китобхонаҳо истифода қунанд. Онҳо ҳукуқи ба сафарҳои хизматӣ, аз ҷумла, ба муассисаҳои таҳсилоти олии қасбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, марказҳои илмӣ рафтан ва инчунин дар конференсияю анҷуманҳо иштирок намуданро доранд.

Аспирантон аз як муассисаи таҳсилоти олии қасбӣ ё таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба дигар муассисаи таълимӣ ё муассисаи илмӣ, инчунин аз таҳсили рӯзона ба ғоибона ва аксар аз ғоибона ба рӯзона, аз ҳисоби маблағи мавҷуда бо иҷозати ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ гузашта метавонанд.

Аспирантоне, ки то оҳири соли таҳсил аз аспирантура хориҷ карда шудаанд, баъд аз як сол ба аспирантура аз ҳисоби маблағи мавҷудаи муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ барои давом додани таҳсил аз нав барқарор шуда метавонанд.

Аспирантони таҳсили рӯзона дар баробари ичрои нақшаҳои инфиродии худ, инчунин ҳукуқи ичрои корҳои пардохтӣ низ доранд;

Аспирантони таҳсили рӯзона ҳар сол метавонанд ба муддати ду моҳ ба таътил бароянд.

Аспирантоне, ки дар аспирантура аз ҳисоби бучай Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд, ба онҳо дар давраи таътил аз ҳисоби муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ стипендија дода мешавад.

Ба ҳар аспиранте, ки аз ҳисоби маблағи бучаи таҳсил мекунад, барои харидани китобҳои илмӣ ҳар сол ба андозаи ду стипендија кӯмакпулӣ дода мешавад.

Аспирантони шӯъбаи ғоибона ҳуқуқ доранд ҳар сол аз ҷои корашон ба муддати 30 рӯзи тақвимӣ руҳсатии иловагӣ баромада, зимни ин музди миёнаи корашонро гиранд;

Аспирантони шӯъбаи ғоибона ҳар ҳафта ба якрузӣ озод аз кор ҳуқуқ доранд, ки барои он панҷоҳ фоизи музди меҳнат пардохта мешавад. Ташкилоти кордиҳанда ҳуқуқ дорад ба аспирантҳо мувофиқи ҳоҳишашон дар соли чоруми таҳсил ба таври илова ҳар ҳафта ду рӯз бе пардохти музд аз кор озод намоянд.

Аспирантони шӯъбаи рӯзона бо хобгоҳ таъмин карда мешаванд (ба шарте, ки муассисаи олии таълимӣ фонди манзил дошта бошад).

Аспирантони шӯъбаи ғоибона низ дар давраи супоридани имтиҳонот ва навиштани рисолаи илмӣ бо хобгоҳ таъмин карда мешаванд (ба шарте, ки муассисаи олии таълимӣ фонди манзил дошта бошад).

Ба аспирантон пас аз ҳатми шӯъбаи рӯзонаи аспирантура таътили якмоҳа дода мешавад, агар онҳо нақшай инфиродии илмии худро пурра ичро карда бошанд.

Таҳсил дар аспирантураи рӯзона ба собиқаи кории илмӣ ва илмию омӯзгории онҳо дохил карда мешавад.

Мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шахсони дар аспирантура таҳсилкунанда кафолати иҷтимоӣ ва имтиёзҳо дода мешавад.

4. УНВОНЧӮЁН

Тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогӣ бо роҳи унвончӯйӣ (кори мустақилона аз болои рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ) яке аз беҳтарин усули тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогии таҳассуси олӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ мебошад.

Унвончӯёне, ки аз болои рисолаи номзадӣ мустақилона кор мекунанд, бояд ҳатман дипломи таҳсилоти олии касбӣ ва унвончӯёне, ки аз болои рисолаи докторӣ кор мекунанд дипломи номзади илмро дошта бошад.

Барои қабул шудан ба сифати унвончӯй ба мудири аспирантура (докторантурা)-и муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ хуччатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- ариза ба номи ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;
- варақаи шахсии аз тарафи шӯъбаи кадрҳои ҷои кори асосӣ тасдиқгардида;
- тавсиянома аз ҷои кори асосӣ;
- номи мавзӯи илмӣ, якҷоя бо нақшай васеи корӣ;
- диплом оид ба ҳатми муассисаи таҳсилоти олии касбӣ (барои шахсоне, ки ба таври унвончӯй аз болои рисолаи докторӣ кор мебаранд – дипломи номзади илм ва атtestati дотсентиро низ пешниҳод менамоянд);
- маълумотнома оид ба супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ (барои шахсоне, ки аз болои рисолаҳои номзадӣ кор мебаранд).

Унвончӯён барои супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ ва тайёр намудани рисола барои гирифтани дараҷаи номзади илм ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимие, ки аз рӯи ин ихтисос аспирантура доранд ва дорои заминаи хуби илмӣ ва кадрҳои баландихтисос мебошанд, вобаста карда мешаванд.

Унвончӯён 2 сол барои супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ ва 3 сол барои тайёр намудани рисолаи номзадӣ (рисолаи докторӣ) ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ вобаста карда мешаванд. Мӯҳлати умумии вобастагӣ барои тайёр намудани рисолаи номзадӣ ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ бояд аз 5 сол зиёд набошад.

Унвончӯён дар як вақт ба ду ва ё якчанд муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ вобаста шуда наметавонанд.

Шахсоне, ки пурра курси таълимии аспирантураго гузаштаанд ва ё мӯҳлати унвончӯиро пурра истифода намудаанд, такроран ҳуқуқи вобастагӣ ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро надоранд.

Шахсоне, ки мӯҳлати унвончӯйиро пурра истифода накарданд, аз ҳисоби мӯҳлати боқимонда ҳуқуқи ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ вобаста шуданро доранд.

Ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ дар асоси натиҷаи мусоҳибаи унвончӯй бо роҳбари илмии ояндаи ў ва пешниҳоди кафедра дар бораи вобаста намудани унвончӯй ва тасдиқ намудани роҳбари илмӣ фармон мебарорад. Агар унвончӯй барои супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ вобаста карда шавад, роҳбари илмӣ тасдиқ карда намешавад.

Унвончӯй дар мӯҳлати 2 моҳ ба кафедра нақшай кории худро бо роҳбари илмии худ мувофиқа намуда, барои тасдиқ пешниҳод менамояд.

Нақшай корӣ ва мавзӯи рисолаи унвончӯй аввал дар маҷлиси кафедра, баъдан дар Шӯроҳои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ тасдиқ карда мешавад.

Унвончӯёне, ки нақшай кории солонаи худро ичро карда натавонистаанд, аз вазифаи унвончӯйӣ ҳориҷ карда мешаванд.

Унвончӯй аз китобхона, лаборатория, ҳуҷраҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ройгон истифода карда метавонанд.

Унвончӯй дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ вобасташуда ҳуқуқи имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанҳои фалсафа, забони ҳориҷӣ ва ихтисос супоридан доранд. Агар муассисаи вобасташуда ҳуқуқи қабули имтиҳонҳоро надошта бошад, дар он сурат ба унвончӯй барои супоридани имтиҳонҳо ба дигар муассисаҳое, ки аспирантура доранд ва ҳуқуқи қабул намудани ин имтиҳонҳоро доранд, иҷозат дода мешавад.

Музди меҳнати роҳбарони илмии унвончӯйҳо аз рӯи 25 соат дар як сол (барои роҳбарии як унвончӯй) аз ҳисоби буҷаи давлатӣ ё даромади ғайрибуҷавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ пардохта мешавад.

Унвончӯёне, ки барои навиштани рисолаи доктори илм кор мекунанд ва аз рӯи проблемаҳои рӯзмарраи иҷтимоию иқтисодӣ ё самтҳои бартариноки тадқиқоти илмии бунёдӣ ба натиҷаҳои назаррас комёб шудаанд, метавонанд ба вазифаҳои кормандони илмӣ ба мӯҳлати то ду сол барои таҳияи рисолаи дараҷаи илмии доктори илм гузаронида шаванд. Ба унвончӯёни ба вазифаи кормандони илмӣ гузаронидашуда

маоши вазифаи пештараи онҳоро нигоҳ дошта, ҳуқуқи ба ҷои пештараи корашон гузаштан дода мешавад.

Барои анҷоми рисолаи илмии дарачаи илмии номзади илм ё доктори илм ба кормандони корхонаҳо, муассисаю ташкилотҳо аз ҷои корашон ба мӯҳлати баробар бо се ва шаш моҳ бо нигоҳ доштани музди кор рухсатии эҷодӣ дода мешавад.

4. ХОДИМИ ИЛМИ

Устодони муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ – номзадҳои илм, дотсентон, ки дар корҳои илмию тадқиқотиашон ба муваффақияҳои бузург ноил гаштанд ва синнашон аз 50-сола зиёд нест, ба мӯҳлати 2 сол ба вазифаи ходимони илмӣ, номзади илм (муаллим, муаллими қалон) – ба сифати ходими ҳурди илмӣ ва номзади илм (дотсент) ба сифати ходими қалони илмӣ барои тайёр намудани рисолаҳои докторӣ гузаронида мешаванд.

Номзадҳои илм, дотсентон, ки барои гузаштан ба вазифаи ходимони илмӣ талабгор ҳастанд, ба номи ректори муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ аризаро навишта, ба он нақшай васеи рисолаи докторӣ, муддати иҷрои он ва рӯйхати корҳои чопии илмиашонро илова менамоянд.

Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ дар асоси қарори кафедраи даҳлдор ва ҳуҷҷатҳои пешниҳодкардай номзадҳо (баъд аз тасдиқ дар Шӯрои олимон) барои гузаронидани онҳо ба вазифаи ходими қалони илмӣ ё ҳурди илмӣ, барои тайёр намудани рисолаи докторӣ фармон мебароранд.

Устодон-номзадони илме, ки ба вазифаи ходими илмӣ гузаштанд, аз корҳои педагогӣ озод карда мешаванд.

Муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, ки розигии ҳудро ба таъин қарданни ходими илмӣ доранд, онҳо ба ин вазифа машваратчии илмиро таъин менамоянд ва тамоми ҳароҷоти корҳои илмию тадқиқотиро ба зимма мегиранд.

Корҳои таълимии устодоне, ки ба вазифаи ходими илмӣ гузаштаанд, онро дар асоси шартнома метавонанд дигар устодон иҷро намоянд.

Маоши номзадҳои илмие, ки ба вазифаи ходимони илмӣ гузаштанд, дар доираи музди меҳнати муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ (вазифаи асосӣ) муайян карда мешавад.

Номзади илм (муаллими қалон, дотсент) дар мӯҳлати дар вазифаи ходими илмӣ кор кардан бояд рисолаи доктории ҳудро ба итном расонад.

Ходимони илмӣ ҳар сол ба Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ оид ба иҷрои корҳои илмию тадқиқотии ҳуд ҳисобот пешниҳод менамоянд ва аз натиҷаи он Шӯрои олимон қарори даҳлдор қабул мекунад.

Ходими илмие, ки пеш аз мұхлат ба кори педагогі даъват карда шудааст, ба вазифаи пешина барқарор карда мешавад.

Ходими илмің ҳуқуқи дар дигар вазифа (0,5 воҳиди корі) кор кардан дорад, агар нақшай рисолаи докториро дар вақташ ичро намояд.

Ходимони илмің ҳуқуқи ба докторантурда дохил шудан ва истифода кардани рухсатии әчодиро барои ба итмол расонидани рисолаи докторій надоранд.

Ба ходимони илмің ҳуқуқи ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбій ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимій баргаштан ва ба кори пештара шурӯй кардан нигоҳ дошта мешавад.

Ба ходимони илмие, ки барои ичро намудани корҳои илмию тадқиқотій ба дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбій ё муассисаҳои илмің фиристода шудаанд, маоши онҳо аз рӯи тартиби муайяншуда аз ҷои кори асосӣ пардохта мешавад.

Бо қарори мушовараи
Вазорати маорифи Ҷумҳурии
Тоҷикистон аз 26 августи соли
2005 № 21/5 тасдиқ карда
шудааст

НИЗОМНОМАИ

тартиби додани унвонҳои илмӣ ба кормандони илмию омӯзгории
муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва мауссисаҳои касбии баъд
аз муассисаи олии таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Қоидаҳои умумӣ

1.1. Низомномаи мазкур тартиби додани унвонҳои профессори
кафедра, дотсенти кафедраро муқаррар менамояд.

1.2. Унвонҳои илмии профессори кафедра, дотсенти кафедра мувофиқи
хучҷатҳои меъёрии аттестатсионии Вазорати морифи Ҷумҳурии
Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия ба
кормандони илмию омӯзгории муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва
муассисаҳои касбии баъд az муассисаи олии таълимии Ҷумҳурии
Тоҷикистон дар сурате дода мешавад, ки агар онҳо az аккредитатсияи
давлатӣ гузашта бошанд.

1.3. Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва
муассисаҳои касбии баъд az муассисаи олии таълимии Ҷумҳурии
Тоҷикистон, ки аккредитатсияи Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи
Россияро доранд, хучҷатҳои аттестатсионии довталабони унвонҳои
илмии профессори кафедра ва дотсенти кафедраро ба мушовараи
Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуда метавонанд.
Хучҷатҳои аттестатсионӣ az тарафи котиби Шӯрои олимон дар мӯҳлати
ду ҳафтаи баъди қабули қарори Шӯрои олимон дар бораи додани унвони
илмӣ ба тартиб дароварда, ба мушовараи Вазорати маорифи Ҷумҳурии
Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон хучҷатҳои
пешниҳодшударо дида мебарояд дар сурати ба Низомномаи мазкур
мувофиқат кардани онҳо ба ҷаласаи мушовара пешбарӣ менамояд.

Хучҷатҳое, ки az тарафи мушовара дастгирӣ ёфтаанд, бо мактуби
Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон (бо имзои Вазир ё ки муовини

аввали Вазир) ба унвони Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия ирсол мегарданд (имзои вазир ва ё муовини аввали вазир бо мӯҳри вазорат тасдиқ карда мешавад).

Ҳуҷҷатҳои ба талабот мувоғиқ набуда, бо мактуби расмӣ ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ пас гардонида мешаванд.

1.4. Шахсоне, ки барои гирифтани унвонҳои профессори кафедра ё дотсенти кафедра аз аттестатсия гузаштанд, намунаи аттестати ягонаи давлатии Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия дода мешавад.

**Номгӯи ҳуҷҷатҳои аттестатсионии ба Вазорати маориф
ва илми Федератсияи Россия фиристодашаванда**

(ҳамаи ҳуҷҷатҳо ба забони русӣ пешниҳод карда мешаванд)

мактуби муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаи касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба унвони Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати баррасии ҳуҷҷат дар мушвора (бо забони тоҷикӣ);

мактуби муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаи касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ба унвони Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия оид ба пешниҳоди ҳуҷҷатҳо барои аттестатсия бо имзои роҳбари аввал бо нишон додани маълумоти зарурии иҷроқунанда (сурога, ному насаби котиби Шӯрои олимон, рақами телефон);

маълумотнома (справка) дар бораи пешниҳоди унвонҷӯй ду нусха (хар ду нусха бояд имзои ректор ва мӯҳри муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаи касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро дошта бошад);

варақаи шахсӣ бо расми унвонҷӯй (бо тасдиқи шӯъбаи кадрҳо);
протоколи ҷаласаи комиссияи ҳисоботӣ оид ба натиҷаҳои овоздиҳӣ (нусхай асл);

нусхай дафтарчай меҳнатӣ, ки собиқаи омӯзгории унвонҷӯйро тасдиқ менамояд (бо тасдиқи шӯъбаи кадрҳои муассиса);

номгӯи корҳои илмӣ ва илмию методӣ (имзои унвонҷӯй, мудири кафедра ё роҳбари муассисаи таълимӣ ва котиби илмӣ бо мӯҳр тасдиқ карда мешавад);

нусхай ҳуҷҷатҳо оид ба таҳсилоти олиӣ, дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ;

нусхай фармонҳо дар бораи фаъолияти омӯзгорӣ бо нишон додани масруфият (барои шахсони ҳамкор);

варақаи бақайдгирии унвонҷӯй (бо рияи талабот);

чор нусха варақаи (карточкаи почтагӣ) марка часпонидашуда 2-тои он бо нишон додани суроғаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва ё муассисаи касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ва 2-тои дигараш бо нишон додани суроғаи унвонҷӯй;

рӯйхати номзад ва ё докторони илме, ки унвонҷӯй роҳбари илмии онҳо буд (бо нишон додани номи рисолаи номзадӣ ва ё докторӣ ҷой ва соли дифои рисола ва вақти тасдиқи он)

шарҳи муҳтасари (анотасияи) корҳои илмӣ ва илмию методии дар се соли охир бо забони тоҷикӣ ё узбекӣ нашршуда (фишурда бо забони русӣ тартиб дода мешавад), ки бояд мазмуни на камтар аз 20 фоизи ҳаҷми кори илмӣ ё методиро дар бар гирад;

мундариҷаи ҳуҷҷатҳои пешниҳодгашта.

Эзоҳ:

Дар мавридҳои зарурӣ чунин ҳуҷҷатҳои иловагӣ низ талаб карда мешаванд:

нусхай асли автореферати шогирдон ва нусхай ҳуҷҷатҳо дар бораи дастовардҳои эҷодӣ, варзишӣ;

Вазорати морифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия метавонанд дар мавридҳои зарурӣ ҳуҷҷатҳои дигарро низ аз унвонҷӯйҳо талаб намоянд.

2. Тартиби додани унвонҳои илмӣ

2.1. Унвони илмии профессори кафедра ба докторони илме дода мешавад, ки мувофиқи шартномаи меҳнатӣ вазифаи профессор, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро иҷро менамоянд, корҳои илмӣ ва таълимию-методии дар маҷаллаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашршуда доранд, курси лексияҳоро бо дараҷаи баланди касбӣ гузаронида метавонанд, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳуҷҷатҳои атtestатсионии онҳо:

а) дар давоми як сол дар вазифаҳои мазкур бомуваффақият кор кардаанд;

б) собиқай кории илмию омӯзгориашон на камтар аз 10 сол буда, 5 соли охир дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ кор мекунанд;

в) муаллифи (ҳаммуаллифи) монографияҳо (бобҳои монографияҳо) ё на камтар аз се кори таълимӣ- методие мебошанд, ки дар се соли охир дар маҷалаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашр шудаанд;

г) муаллифи (ҳаммуаллифи) монографияҳо (бобҳои монографияҳо) ё на камтар аз се кори илмие мебошанд, ки дар се соли охир дар маҷалаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашр шудаанд;

д) чун қоида таҳти роҳбарии онҳо на камтар аз ду нафар унвонҷӯй, ё аспирант рисолаи номзадӣ ва ё докторӣ дифоъ намуда, тасдиқ (диплом) гирифтаанд.

2.2. Унвони илмии профессори кафедрато ба он кормандони (ходимони) санъат низ додан мумкин аст, ки мувофиқи шартномаи меҳнатӣ вазифаи профессор, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ичро менамоянд, машғулиятҳоро ба дараҷаи баланди касбӣ мегузаронанд, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳуччатҳои аттестационии онҳо:

а) барандаи унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ё собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ (артисти ҳалқӣ, рассоми ҳалқӣ, меъмори ҳалқӣ, арбоби хизматнишондодаи санъат, артисти хизматнишондода, меъмори хизматнишондода) бошанд;

дар давоми як сол дар вазифаҳои зикршуда бо муваффакият кор мекунанд;

собиқай кории омӯзгориашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ на камтар аз 10 солро ташкил дихад:

дорандай унвони илмии дотсенти кафедра бошанд;

на камтар аз ду шогирде тайёр карда бошанд, ки соҳиби унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ё лауреатҳои (дипломатҳои) намоишгоҳҳои байналхалқӣ ва умумиҷумҳурияӣ, озмунҳо, фестивалҳо ва мукофотҳо бошанд;

б) лауреатҳои (дипломатҳои) байналхалқӣ ё ин намоишгоҳҳои умумиҷумҳурияӣ, озмунҳо, фестивалҳо ва мукофотҳо бошанд;

дар давоми ду сол дар вазифаҳои нишондода бомуваффакият кор мекунанд;

собиқаи кории омӯзгориашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, на камтар аз 10 сол бошад;

на камтар аз панҷ шогирде тайёр карда бошанд, ки соҳиби унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё лауреатҳои (дипломатҳои) байналхалқӣ, умумичумҳурияйӣ ва фестивалу намоишҳои миңтақавӣ, озмунҳо ва мукофотҳо бошанд.

2.3. Унвони илмии профессори кафедраро ба мутахассисони соҳаи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш низ додан мумкин аст, ки ин мувофиқи шартномаи меҳнатӣ вазифаи профессор, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳи касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ичро мекунанд, корҳои таълимию методӣ ва илмии дар маҷалаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашршуда доранд, курси лексияро хуб меҳонанд ва машғулиятҳоро ба дараҷаи баланди касбӣ мегузаронанд, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳӯҷатҳои аттестационӣ онҳо:

а) дорандагони унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ бошанд;

б) дар давоми як сол дар вазифаҳои зикршуда бомуваффақият кор мекунанд;

в) собиқаи кории илмӣ ва омӯзгориашон на камтар аз 10 сол буда, на катар аз 5 соли он дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ бошад;

г) дорандай унвони илмии дотсенти кафедра бошанд;

д) муаллифи (ҳаммуаллифи) китоби дарсӣ (воситаи таълим) барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ё муассисаҳои таҳсилоти ибтидой ва миёнаи касбӣ буда, ин мавод аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоти икроияи ҳукumatҳо барои дар соҳаи маориф истифода кардан пешбарӣ шуда, дар давоми 10 соли охир ба нашр расида бошад, инчунин на камтар аз се кори илмию методиашон дар давоми се соли охир дар маҷалаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашр шуда бошад, ё на камтар аз ду чемпион ё дорандай мукофотҳои бозиҳои олимпӣ, Ҷаҳон, Аврупо ё Ҷумҳурии Тоҷикистонро тайёр карда бошанд;

е) муаллифи (ҳаммуаллифи) монографияҳо (бобҳои монографияҳо) ё на камтар аз се кори илмии дар давоми се соли охир дар маҷалаҳои бонуфузи илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашр шуда бошанд.

2.4. Унвони илмии дотсенти кафедраро ба докторон ва номзадҳои илме додан мумкин аст, ки мувофиқи шартномаи меҳнатӣ вазифаҳои дотсентӣ, профессорӣ, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ичро мекунанд ва корҳои таълимию методӣ ва илмии дар маҷаллаҳои бонуфузи ватанӣ ва хориҷӣ нашршуда доранд, курсҳои лексияҳоро ба дараҷаи баланди касбӣ меҳонанд, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳуҷҷатҳои аттестатсионӣ онҳо:

а) дар давоми як сол дар вазифаи нишондодашуда бо муваффақият кор мекунанд;

б) собиқаи кории илмӣ ва омӯзгориашон на камтар аз панҷ солро ташкил дода, на камтар аз се соли охир дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълими кор мекунанд;

в) муаллиф (ҳаммуаллиф)- и монография (бобҳо аз монография) ё на камтар аз ду кори илмӣ ва ду кори таълимию методии дар се соли охир дар маҷаллаҳои бонуфузӣ ватанӣ ва хориҷӣ нашршуда бошанд;

2.5. Унвони илмии дотсенти кафедра ба он кормандони санъат дода мешавад, ки мувофиқи шартномаи меҳнатӣ вазифаҳои дотсент, профессор, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ичро мекунанд, агар шахсони номбурда машгулиятҳоро дар сатҳи баланди касбӣ гузаронида, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳуҷҷатҳои аттестатсионӣ онҳо:

а) дорандай унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон, собиқ Иттиҳодӣ Шӯравӣ (артисти ҳалқӣ, рассоми ҳалқӣ, меъмори ҳалқӣ, арбоби хизматнишондодаи санъат, артисти хизматнишондода, рассоми хизматнишондода, меъмори хизматнишондода) бошанд:

дар давоми як сол дар вазифаҳои зикршуда бомуваффақият кор мекунанд;

собиқаи кори омӯзгорашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълими на камтар аз се солро ташкил диҳад;

на камтар аз ду шогирде тайёр кардаанд, ки соҳиби унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё лауреатҳои (дипломатҳои) фестивалу намоишгоҳҳо, озмунҳо, мукофотҳои байналхалқӣ ва умумиҷумҳурияйӣ шуда бошанд;

б)лауреатҳои (дипломантҳои) фестивалу намоишгоҳҳо, озмунҳо, мукофотҳои байналхалқӣ ё умуниҷумҳурияйӣ бошанд;

дар давоми ду сол дар вазифаҳои нишондодашуда бо муваффақият кор мекунанд:

собиқаи кори омӯзгориашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ на камтар аз панҷ сол бошад;

на камтар аз 4 шогирде тайёр карда бошанд, ки соҳиби унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё лауреатҳои (дипломантҳои) фестивалу намоишгоҳҳо, озмунҳо, мукофотҳои байналхалқӣ ва умуниҷумҳурияйӣ гаштаанд;

2.6. Унвони илмии дотсенти кафедраро ба он мутахассисони тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш додан мумкин аст, ки мувофиқи шартномаи меҳнатӣ, вазифаҳои дотсент, профессор, мудири кафедра, декани факулта, роҳбари филиал, проректор, ректори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимиро ичро мекунанд, корҳои таълимию методӣ ва илмӣ дошта, курси лексияҳоро ва ё машғулиятҳоро дар сатҳи баланди касбӣ мегузаронанд, инчунин дар давраи пешниҳоди ҳучҷатҳои аттестатсионӣ онҳо:

а) дорандай унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ки собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ бошанд;

дар давоми як сол дар вазифаҳои зикршуда бо муваффақият кор мекунанд;

собиқаи кории омӯзгориашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ на камтар аз 3 солро ташкил мекунад;

муаллифи (ҳаммуаллифи) китоби дарсии (воситаи таълимии) дар соли охир нашр шуда бошанд ё якчанд нафар чемпион ё дорандай мукофоти мусобиқаҳои олимпӣ, ҷаҳон, Аврупо ё Ҷумҳурии Тоҷикистонро тайёр карда бошанд;

муаллифи (ҳаммуаллифи) монографияҳо (бобҳои монографияҳо) ё ду кори илмии дар соли охир дар маҷаллаҳои бонуфузи ватанӣ ва хориҷӣ нашршуда бошанд;

б) дорандай унвони Устоди хизматнишондодаи варзиш, Устоди варзиши дараҷаи байналхалқӣ ё Устоди варзиши Тоҷикистон ё ки собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ ё ки собиқ Ҷумҳуриҳои Иттиҳоди Шӯравӣ бошанд;

дар давоми ду сол дар вазифаҳои зикршуда бомуваффақият кор мекунанд;

собиқаи кории омӯзгориашон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ на камтар аз 5 солро ташкил диҳад;

муаллифи (ҳаммуаллифи) китоби дарсӣ (воситаи таълимӣ) барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, мактабҳои таҳсилоти умумӣ, муассисаҳои таҳсилоти ибтидой ва миёнаи касбӣ бошанд, маводи онҳоро Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоти иҷроияи ҷумҳурӣ ё иттиҳодияҳои таълимию методӣ барои истифода бурдан дар соҳаи маориф пешниҳод карда бошанд, ин мавод дар панҷ соли охир нашр шуда бошад, инчунин на камтар аз ду кори таълимию методиашон дар се соли охир дар маҷаллаҳои бонуфузи ватаний ва хориҷӣ нашр шуда бошад;

муаллифи (ҳаммуаллифи) монографияҳо (бобҳои монографияҳо) ё на камтар аз ду кори илмии дар се соли охир дар маҷаллаҳои бонуфузӣ ватаний ва хориҷӣ нашр шуда бошанд.

2.7. Унвони илмии дотсенти кафедраро ба шахсоне додан мумкин аст, ки феълан дар докторантурато таҳсил карда, пештар корҳои омӯзгориро ба дараҷаи баланд мегузарониданд ва нишондодҳояшон ба талаботи банди 2.4. (барои дотсентӣ) Низомномаи мазкур мувофиқат кунад.

2.8. Унвони илмии профессори кафедра ва дотсенти кафедра ба шахсоне низ дода мешавад, ки ба тариқи ҳамкор дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаи касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ кор мекнуанд ва нишондодҳояшон ба талаботи банди 2.1.-2.3. (барои профессорӣ) ва 2.4. – 2.6. (барои дотсентӣ) Низомномаи мазкур мувофиқат мекунад.

2.9. Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ пешниҳоди додани унвонҳои илмиро пас аз овоздиҳии маҳфӣ муқаррар сохта, қарор қабул менамояд.

Чаласаи Шӯрои олимон ҳамон вақт доир мегардад, ки агар дар он на камтар аз се ду ҳиссаи ҳайати шӯрои олимон иштирок дошта бошад. Қарори шӯрои олимон оид ба масъалаи додани унвонҳои илмӣ он вақт мусбат ҳисобида мешавад, ки агар дар он на камтар аз се ду ҳиссаи аъзои шӯрои олимон аз шумораи умумии аъзои дар шӯро иштирок дошта, овоз дода бошанд;

2.10. Шакл ва тартиби ҳучҷатҳои атtestatсionии барои додани унвоҳои илмӣ пешниҳодшаванда, аз тарафи Вазорати маорифи

Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия муқаррар карда мешаванд.

3. Эътироф ва муқаррар намудани баробарэътибории хуччатҳо оид ба додани унвонҳои илмӣ. Аз нав аттестатсия кардани кормандони илмию омӯзгории муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва муассисаҳои қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ

3.1. Эътироф ва муқаррар намудани баробарэътибории хуччатҳо оид ба додани унвонҳои илмӣ ба кормандони илмию омӯзгории Ҷумҳурии Тоҷикистон мувоғики шартномаи байни Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия сурат мегирад. Ин корро бо дарҳости ташкилоте, ки унвонҷӯ дар он ҷо кор мекунад ё бо аризai шахсии ӯ Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузаронад. Номѓӯи зарурии хуччатҳо ва тартиби дида баромадани онҳоро Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3.2. Аз нав аттестатсия кардани кормандони илмӣ-омӯзгорӣ ва илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки онҳо дараҷаҳои илмии доктори илм ва номзади илмро аз дигар давлатҳо гирифтаанд (ба гайр аз Федератсияи Россия) эътироф намудани хуччатҳои онҳоро Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

3.2.1. Варақаи нострификатсионие, ки Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон медиҳад фақат (дараҷаи доктори илм ва номзади илм) барои кор кардан дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон эътибор дорад.

3.2.2. Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани унвонҳои илмии профессори кафедра ва дотсенти кафедра шахсонеро аз мушовара мегузаронад, ки дипломи дараҷаҳои илмии онҳо (доктор ва номзади илм) аз тарафи Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия эътироф (аттестатсия) карда шудааст.

3.3. Унвонҳои илмии профессори кафедра ва дотсенти кафедраро ба он шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ низ додан мумкин аст, ки барои тадқиқи корҳои илмӣ-омӯзгорӣ ва илмӣ ба муддати дуру дароз ба муассисаи таҳсилоти олии қасбӣ ва муассисаҳои қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ (мувоғики созишнома) даъват шуда ва ҳуччатҳои аттестатсионии пешниҳодгашта ба талаботи Низомномаи мазкур мувоғик аст.

4. Тартиби додани аттестатҳои профессорӣ ва дотсентӣ

4.1. Қарори Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия оид ба додани унвони илмии профессори кафедра ё дотсенти кафедра ба кормандони илмию омӯзгории муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯзи қабули он амалӣ мегардад.

4.2. Мӯҳлати баррасии ҳучҷатҳои аттестацонии унвончӯйҳои дорандай дараҷаи илмӣ бояд аз шаш моҳ зиёд набошад.

4.3. Дар мавриди гум кардани аттестат оид ба унвонҳои илмӣ нусхай дуюми онро додан мумкин аст.

Дар ҳолати тағиیر додани номи хонаводагӣ, ном ва номи падар бо талаби соҳиби аттестат (аз ҳисоби маблағи соҳиби аттестат) аттестати дигар додан мумкин аст.

4.4. Тартиби додани аттестат ва дубликати он, тағиир додани ному насаб аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия муқаррар карда мешавад.

5. Маҳрум кардан аз унвонҳои илмӣ ва аз нав барқарор кардани онҳо

5.1. Агар ба ин ё он шахс унвонҳои илмии профессори кафедра ё дотсенти кафедра саҳван дода шуда бошад, бо пешниҳоди шӯрои олимон, мушовараҳои Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия метавонад онҳоро аз унвонҳо маҳрум созад.

Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия оид ба маҳрум кардан аз унвонҳои илмӣ чун қоида дар асоси дарҳости шӯрои олимони ин унвонро дода ва пешниҳоди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия чун қоида, дар асоси дарҳости шӯрои олимон ва пешниҳоди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, унвонҳои илмии (дотсент ва профессории) ашхоси аз ин унвонҳо маҳрумшударо метавонад аз нав барқарор кунад.

5.2. Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ пешниҳоди додани унвонҳои илмиро пас аз овоздиҳии маҳфӣ қабул менамоянд.

Чаласай шўрои олимон вақте доир мегардад, ки агар дар он на камтар аз се ду ҳиссаи ҳайати шўрои олимон иштирок дошта бошад. Қарори шўрои олимон оид ба масъалаи додани унвонҳои илмӣ (маҳрум намудан аз унвони илмӣ ва барқарор намудани унвони илмӣ) вақте мусбат ҳисобида мешавад, ки дар он на камтар аз се ду ҳиссаи аъзои шўрои олимон (аз шумораи умумии аъзои дар шўро иштирок дошта) овоз дода бошанд.

Масъалаи асосонок будан ва набудани қарори шўрои олимон дар бораи додани унвонҳои илмӣ, ки зиёда аз даҳ сол пештар қабул шудаанд, баррасӣ намешаванд.

5.3. Тартиби баррасии масъалаҳо оид ба маҳрум кардан (аз нав барқарор кардан) аз унвонҳои илмии профессори кафедра ва дотсенти кафедра аз ҷониби Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия муқаррар карда мешавад.

6. Баррасии шикоятҳо

6.1. Шикоятҳо аз болои қарори Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия ва Комиссияи Олии аттестационии (ВАК)-и Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия оид ба додан, маҳрум намудан, аз нав барқарор кардани унвонҳои илмӣ ба кормандонӣ илмию омӯзгорӣ аз нав аттестация кардани онҳо ба Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия ё ба Комиссияи олии аттестационии (ВАК-и) Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия дар муддати на камтар аз ду моҳи баъди қабули қарори мазкур равона карда мешавад.

Дарҳости навро оид ба додани унвонӣ илмӣ аз ҷониби шўрои олимон муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ ва муассисаҳои қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ва пешниҳоди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон на пештар аз як соли пас аз қабули қарор оид ба рад кардани додани ин унвон мумкин аст.

Шарти ҳатмии такроран пешниҳод кардани дарҳост оид ба додани унвонҳои илмии профессори кафедра тайёр намудани шогирдони нав ё корҳои илмии нави нашршудаи унвонҷӯйҳо мебошад.

Шарти ҳатмии такроран пешниҳод кардани дарҳост оид ба додани унвони илмии дотсенти кафедра мавҷудияти корҳои нави илмӣ ва таълимӣ-методии нашршуда мебошад.

6.2. Тартиби баррасии апелляцияҳоро Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия муқаррар менамояд.

6.3. Масъалаҳо дар бораи додан ва маҳрум намудани (аз нав барқарор кардани) унвонҳои илмӣ дар нашрияҳои Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия ва Комиссияи Олии аттестацонии (ВАК-и) Вазорати маориф ва илмӣ Федератсияи Россия нашр карда мешаванд.